

Яковлева Лілія Іванівна

Паритет легітимності та легальності: концептуальні засади політико-правового дискурсу

УДК 342.5

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616-2020-2-25-30>

Яковлева Лілія Іванівна
кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри регіональної політики
та публічного адміністрування
Одеського регіонального інституту
державного управління
Національної академії державного
управління при Президентіві України
вул. Генуезька, 22, Одеса, Україна

Статтю присвячено дослідженню міждисциплінарних підходів до забезпечення єдності легальності та легітимності публічної влади. Адже стійкий розвиток суспільства та держави можливий лише в умовах, коли влада характеризується як законністю, так і довірою громадян. Визначено роль громадянського суспільства, судової гілки влади, міжнародного права та морального обґрунтування у процесі забезпечення легальності та легітимності публічної влади. Неприпустимо ототожнювати ці поняття, але необхідно дослідити умови забезпечення їх єдності в сучасному політичному процесі. Феномени легальності та легітимності глибоко пов'язані. Наголос зроблено на створенні умов для синтезу політичних, моральних та правових обґрунтувань панування. Це потребує міждисциплінарних досліджень, використання пізнавальних можливостей політичної науки, соціології, юриспруденції тощо. Адже панування в сучасних умовах можливо лише на законних умовах. Визначено необхідність посилення юридичного обґрунтування феномену легітимності в посткомуністичних країнах та водночас упровадження ефективних механізмів запобігання політизації легальності. Легітимність означає не лише довіру до окремих політичних агентів, а передусім – довіру до соціального порядку та правових норм, які цей порядок забезпечують. Зазначено відмінності у трактуванні емпіричної та нормативної легітимності у веберіанській традиції, які знайшли своє продовження в теорії легітимності публічної влади та обґрунтуванні легітимності соціального порядку. Особливу увагу приділено проблемі співвідношення понять «легальність» та «легітимність» у контексті становлення правової держави, взаємодії права та влади, правосвідомості та взаємної довіри громадян та влади. Акцентовано увагу на необхідності забезпечення єдності легітимності та легальності публічної влади та синтезу законності панування та високого рівня довіри/підтримки громадян. Стресостійкість політичного режиму забезпечується синтезом легітимності та легальності, коли відбувається легітимізація законності та легалізація легітимності.

Зроблено висновок, що легальність є основою легітимності публічної влади, що проявляється у відповідності дій влади нормам права, доведенні через юридично визначенні процедури права на владу як соціальними інститутами, так й окремими політичними агентами.

Ключові слова: легітимність, легальність, публічна влада, громадянське суспільство, судова влада, міжнародне право, конституція, мораль, довіра.

Вступ. У новітній політичній історії України актуалізується проблема співвідношення легітимності та легальності. Від розпаду СРСР та ухвалення Конституції, політичних скандалів та позачергових виборів, революцій та збройного конфлікту проблема забезпечення легальності та легітимності соціального порядку й політичної влади є однією з головних у публічному дискурсі України.

Проблеми, пов'язані з делегітимацією соціальних інститутів і політичних агентів, добре відомі українському суспільству, задокументовані в матеріалах мас-медіа й науковій літературі [17; 19]. Наприклад, утрата легітимності найвищим керівництвом України стала однією з публічних причин подій 2013–2014 років, які призвели до затяжної політичної кризи, неможливості протистояти зовнішній агресії, позачергових президентських та парламентських виборів. Із утратою легітимності влади ставиться під сумнів її легальність.

Мета та завдання. Метою статті є дослідження концептуальних засад взаємозв'язку легітимності та легальності в політико-правовому дискурсі.

Результати. Інтерпретації поняття «легітимності», яке знаходиться на перетині норм закону та моралі, свідчать про те, що публічна влада, яка відповідає нормам права (є легальною), водночас може бути нелегітимною. Відповідність процедури обрання та подальших дій влади формальним юридичним нормам (легальність) має доповнюватись її фактичною значимістю для громадян, що проявляється у їх політичній поведінці. У цьому полягає сенс розрізнення між нормативною та емпіричною легітимністю за М. Вебером [5]. Остання характеризує «<...> фактичну значимість установленого порядку для людей і проявляється в їх поведінці. Значимість порядку, виражена в орієнтаціях людей, визначається їх уявленнями про легітимність порядку» [10, с. 153]. Таким чином можна виокремити два підходи до оцінки співвідношення «легітимності» та «легальності». Перший підхід стосується нормативних стандартів, яким повинен відповідати політичний порядок, щоб уважати його законними, а дії влади – легальними. Другий, емпіричний підхід визначає (оцінює) легітимність через сприйняття та акти згоди з діями влади в певному суспільстві.

Ураховуючи експансивні події в точках біфуркації політичного розвитку України й перманентну турбулентність політичного процесу, дослідження легальності та легітимності набуває особливої актуальності. Вона має ще один складник. Ідеться про дослідження механізмів вирішення проблеми політизації процесу легалізації влади та юридичного закріплення феномену легітимності.

Без вирішення фундаментальних питань щодо створення механізмів як політичного визнання й суспільної довіри до легальної влади та згоди з її діями, так і юридичного обґрунтування легітимності, неможливо уникнути подальших криз, подолати сучасні виклики та зберегти цілісність держави. Тільки в умовах забезпечення як легальності, так і легітимності влади, суспільство може бути стійким, а держава – сприяти економічному та політичному розвитку.

Складність дослідницьких процедур аналізу та синтезу понять легальності та легітимності потребує міждисциплінарного підходу. Зауважуючи потребу у виході за межі окремих галузей знань, професор соціології І. Попова зазначала: «Проблеми легітимності й легітимації безпосередньо належать до кола загальносоціологічних уявлень. Підстави цих проблем варто шукати на перетині основних соціологічних концепцій «соціальності», соціалізації, ідеології та особистісної ідентифікації, ціннісних орієнтацій і інтересів» [10, с. 21–22]. Проблема співвідношення легітимності та легальності напряму належить до фундаментальних питань як політичної науки, так і філософії, соціології і права.

Вона має вирішуватись у внутрішній та зовнішній політиці. Готових рецептів немає. Як зазначає Р. Антеа, в міжнародній політиці завжди є дилема між міжнародним правом та моральними принципами [14]. Як приклад вона наводить проблему бомбардування НАТО в Косово в 1999 році. «Більшість західних міжнародних юристів дійшли висновку, що застосування сили НАТО було як морально виправданим, так і несумісним із міжнародним правом. Одним словом, дії НАТО були «незаконними, але виправданими». Підхід «незаконний, але виправданий» забезпечує інтуїтивно привабливий спосіб збереження заборони на одностороннє застосування сили за одночасного дозволу правосуддя в окремих випадках. Однак це, в кінцевому підсумку, не є стійкою позицією, з огляду на роль державної практики в розвитку міжнародного права [14].

У процесі забезпечення легітимності та легальності влади однією з визначальних стає роль громадянського суспільства. На це звертає увагу А. Епштейн. Він зазначає: «Розширення свідомої непокори і зростання кількості груп громадянського суспільства, які явно висловлюють свою незгоду з поточною політикою державних органів, безумовно, демонструють зниження рівня легітим-

ності держави та її інститутів. Змінюється соціально-політична реальність і трансформація свідомого заперечення вимагає перегляду феномена свідомої непокори з боку юридичних і законодавчих органів влади» [18].

Легітимність та легальність публічної влади в сучасній політиці забезпечуються єдністю тріади: громадянське суспільство–бюрократія–експерти. Водночас Н. Чаудхарі застерігає від того, аби вбачати в активній громадськості панацею для легальності та легітимності дій влади. Як приклад, вона наводить участь громадськості у природоохоронному плануванні гідроенергетичних проєктів в Індії та стверджує: «<...>всупереч очікуванням може бути невідповідність між законністю й легітимністю діяльності із залученням громадськості, яка може потім трансформуватись у ситуації, які посилюють, а не зменшують конфлікти» [16].

Дослідження феномену неконституційних конституційних змін, які прямо пов'язані із забезпеченням легальності та легітимності, представлено в дисертаційній роботі А. Акар. Автор зазначає, що «конституційні зміни іноді використовуються авторитарними урядами як інструмент для досягнення своїх цілей. Судова влада в різних юрисдикціях дає негативні або позитивні відповіді на цю інструменталізацію конституційних змін, переглядаючи їх зміст. Таким чином, судовий перегляд конституційних змін <...> став новим юридичним явищем, яке заслуговує на пильний розгляд<...>. Аналіз заснований на розмежуванні між аспектами законності (legality) й легітимності (legitimacy). Легітимність конституційних змін стосується їх відповідності нормам політичної моралі, а саме – чи є вони добрими чи поганими, з точки зору цінності, якій повинна слідувати конституційна зміна <...> легітимність досліджується на основі політичної моралі, яку юридичний і політичний порядок фактично прагне досягти і якій намагається слідувати» [13].

Тут уже йдеться про роль судової гілки влади. В умовах вітчизняної правової та політичної системи необхідно зазначити, що без чітко визначеної позиції Конституційного суду та Верховного суду неможливо забезпечити єдність легальності та легітимності влади.

Українська дослідниця, засновниця одеської соціологічної школи І. Попова наголошує на хибності ототожнення понять «легітимність» та «легальність». Вона застерігає, що «у випадку ототожнення понять «легальності» й «легітимності» сенс останнього поняття збіднюється, що обмежує можливості опису й аналізу різноманітних аспектів функціонування різних суспільних інститутів, і зокрема інституту політичної влади» [10, с. 23].

У правовому дискурсі щодо легітимності влади надається перевага легальності (законності) як засадничому принципу легітимності публічної

влади. Дослідник Д. Бітам, визначає законність як першу умову легітимності, на його думку «найчастіше суперечка про легітимність стосується вирішення законності» [18, с. 38]. Водночас процес легітимації влади не обмежується лише нормами законів. Ключове значення належить колу питань щодо співвідношення права і влади. Зокрема С. Алексеев, який робить акцент на тому, що «Право потребує влади» [2]. На думку дослідника «<...> зв'язок політичної, державної влади із правом – зв'язок органічний, котрий створює сам феномен права й робить його реальним фактором у житті суспільства» [2].

Автор указує на парадокс у зв'язку права та влади: «влада політична, державна, яка й робить «право правом», водночас – явище, якоюсь мірою з ним несумісне, котре виступає щодо права у вигляді протистояння<...>» [2] Ця парадоксальність зумовлена суперечливістю влади. Адже, як розмірковує С. Алексеев: «<...>влада, будучи <...> необхідним і конститутивним елементом оптимальної організації життя людей, управління суспільними справами, володіє такими іманентними якостями, які у процесі утвердження та зміцнення влади, коли вона перетинає поріг соціально виправданих величин, перетворюють владу в самодостатню, самозростаючу, авторитарну за своїми потенціями силу» [2].

Карл Шмітт, розмежовуючи легітимність та легальність, виокремлює законодавчо-державну легальність та плебісцитарну легітимність, які є «виразом двох абсолютно різних видів держави» [12, с. 376]. На думку дослідника, публічна влада в парламентській законодавчій державі ґрунтується на законодавчо-державній легальності, а в ліберально-демократичній державі – на плебісцитарній легітимності. Таким чином, Карл Шмітт є критиком правового позитивізму та отождолення легітимності та легальності. Він критикує ідею «простої» законності, яка намагалася обійтись без прийнятної ідеї легітимності. У цьому дослідник убачає головну причину падіння Веймарської республіки.

На думку К. Шмітта, легальність є результатом трансформації права та пов'язана з поняттям «законодавча держава» або, як перекладають деякі дослідники, «правова держава» [12, с. 133]. Сучасні дослідники творчості К. Шмітта (зокрема М. Сетов), акцентують увагу на перекладі термінів у праці «Легальність і легітимність», який впливає на тлумачення його концепції «правової держави» [11] або «законодавчої держави» (німецьке – “Gesetzgebungsstaat”) [12] та змісту понять «легальності» та «легітимності».

На думку М. Сетова, в англійському перекладі праці «Легальність і легітимність» використовується термін “legislative state”, який дослівно можна перекласти як «законодавча держава», тоді як

в англійській літературі для позначення правової держави застосовується словосполучення “rule-of-law” (верховенство права) [11, с. 133–134]. К. Шмітт зазначає: «Для правильного розуміння усієї проблематики сьогоденного поняття легальності <...> необхідні державно- та конституційно-правові визначення понять, які враховують сучасне внутрішньополітичне положення в його взаємозв'язку з державою» [12, с. 223].

Він зазначає, що «панування та влада в чистому вигляді вже взагалі не існують. Хто здійснює владу й панування, той діє «на підставі закону» або «від імені закону». Він не робить нічого іншого, крім приведення норми в дію в межах своєї компетенції. Закони створює законодавча інстанція, але вона не панує, не приводить у дію свої закони й не застосовує їх... Це не просто теоретично вигаданий поділ і не тільки психологічно обґрунтований захід проти людської жадоби влади; це безпосередньо необхідний конструктивний базовий принцип законодавчої держави, в якій панують не люди й особистості, але повинні діяти норми. Кінцевий, справжній зміст фундаментального «принципу закономірності» всього державного життя полягає в тому, що в кінцевому рахунку, вже взагалі ніхто не панує й не наказує, оскільки в дію приводяться лише безособово діючі норми. Таке державне співтовариство обґрунтовується загальною легальністю всякого здійснення державної влади. Замкнута система легальності обґрунтовує вимогу покори й виправдовує ліквідацію будь-якого права на опір. Специфічною формою прояву права тут є закон, а специфічним обґрунтуванням державного примусу – легальність» [12, с. 224].

На наш погляд, аналогію поділу суб'єктів права та правозастосування з погляду сучасної політичної науки можна провести з виокремленням трьох гілок влади. Адже аналізується, перш за все, легальність та легітимність кожного окремого органу влади. Розглядаючи законодавчий процес і законодавця як важливі інституції легальності та легітимності влади, К. Шмітт застерігає від зловживання законодавчої влади «формою закону» й виділяє довіру як передумову будь-якого конституційного процесу, яка «організовує правову державу у формі законодавчої держави» [12, с. 238]. На думку дослідника, «гідність і суверенітет закону виключно й безпосередньо пов'язані, – причому з безпосередньо позитивно-правовим значенням і впливом, – з <...> довірою до справедливості і розумності самого законодавця і всіх інстанцій, які беруть участь у законодавчому процесі» [12, с. 239]. Для того, щоб законодавчий процес навіть оснований на принципі стримуванні та протидії, не переріс на свавілля влади, «<...> повинна панувати передумова тієї довіри, яку тільки і встановлює конгруентність права й формального закону» [12, с. 239].

К. Шмітт підкреслював, що партія, яка прийшла до влади, може використовувати легальні процедури, щоб скасувати ті гарантії політичних прав та свобод, завдяки яким вона здобула владу. Легальна влада може використовувати той час, поки припинений законодавчий парламентський процес, щоб відновити поточне управління, видати необхідні постанови, створити всі умови для оформлення загальної народної волі. Таким чином, виконавча влада отримує перевагу по відношенню до законодавчої, з огляду на політичну доцільність. Правова держава в теорії К. Шмітта є правовою через її легальність, але не тому, що в ній діє принцип верховенства права.

У праці Карла Шмітта періоду Веймарської республіки «Легальність і легітимність» (1932 р.) відбувається спроба виокремлення ціннісно-нейтральної формальної легальності правового позитивізму та субстанціональної легітимності.

І. Ісаєв указує: «легальність влади ще не означає її законності, якщо водночас не враховується індивідуальність і якщо її приписи абстрактні й ні до кого не звернені; легальність же, підтримана легітимізацією за посередництвом визнання, схоже, може розраховувати вже на велику значимість і довговічність» [8, с. 2].

У цьому разі «Легітимність не задовольняється фактичністю юридичної законності, адже тут як законна сприймається та інституція, якій довіряють, а її нормативність узгоджується з моральною й навіть релігійною точкою зору із внутрішніми вимогами до себе. Інституція, якій не вірять і не довіряють, не може бути легітимною, якщо вона навіть позірно виглядає юридично законною» [9, с. 5].

С. Алексеев вводить поняття «правозаконність» й ототожнює його з поняттям «легітимність». Він пише: «правозаконність – найсуворіше, неухильне проведення в життя не будь-яких норм, а початок гуманістичного права, перш за все основних невід'ємних прав людини, й, окрім того, також пов'язаних із ними низки інших інститутів <...>, зокрема, загальнодемократичних правових принципів, приватного права, незалежного правосуддя. А як наслідок – реальна побудова на послідовних загальнодемократичних, гуманістичних засадах всієї юридичної системи, всього політико-державного життя <...>» [2].

Таким чином, дослідник доводить, що поняття «легітимність» влади ширше за «легальність», однак розглядає їх у взаємозв'язку та підкреслює їх взаємообумовленість.

Цьому правовому дискурсу щодо співвідношення легальності та легітимності влади за допомогою (або в межах) формули про «правову державу», «верховенство права», «правління права» знаходимо підтвердження у трактуванні ідеї правової держави Д. Бахрах, яка полягає в загальній, включно з державою, підпорядкованості праву

і в якій можна углядіти витоки принципу підтримки довіри [4, с. 181].

Розкриваючи принципи правової держави, Д. Бахрах указує на те, що ідея підтримки влади ґрунтується на принципах правової держави. Правова держава передбачає «<...> підтримку довіри громадян до закону, повагу владою законно набутих прав, забезпечення розумної стабільності правових норм» [4, с. 181]. Підтримуючи цю ідею, М. Арапов пише: «якщо у праві не просто бачать можливість реалізації своїх очікувань, задоволення потреб і вираження цінностей, а й роблять на його користь вибір, покладаються на нього, то можна сказати, що йому довіряються, з одного боку, і довіряють реалізацію покладеного – з іншого» [3, с. 160]. На думку дослідника, «<...> підпорядковуючи себе і свою державу праву, народ, окремі особи, держава приймають на себе й загальний обов'язок підтримувати й виправдовувати довіру до права, яка полягає не тільки в неухильному дотриманні його правил, а й у виправданні очікувань, які зумовлюють саме право, як-от: стабільність, визначеність, безпеку, справедливість і низку інших. Тому сам факт організації держави за принципом правової держави зобов'язує пануючих осіб (держава у вузькому сенсі слова) не просто реалізовувати приписи права, але робити це так, щоб не порушувались загальні очікування, які породжують право, а довіра, яка відчувається до нього, отже, не підривалася» [3, с. 160].

Правознавець А. Ільїн у своїй праці «Загальне вчення про право й державу. Щодо сутності правосвідомості» [6] виокремлює дві групи аксіом: «аксіоми влади» та «аксіоми правосвідомості». Він акцентує увагу на тому, що «<...> взаємна повага народу і влади виявляється необхідною основою державного буття. Проте так само необхідною основою суспільства, правопорядку й політичного існування є взаємна довіра» [7, с. 369].

Висновки. Відзначаючи плюралізм підходів юриспруденції до феномену «легітимності», варто водночас наголосити на правовій визначеності поняття «легальність». Це законність, тобто дотримання в політичній діяльності юридичних норм. Політичні агенти намагаються не виходити за межі правового поля, тому що це швидко ідентифікується та стає очевидним для всіх. Натомість складність оцінки легітимності режиму потребує звернення до взаємозв'язку прав і публічної влади як соціальних феноменів. Адже право «<...> покликане стверджувати справедливість, гарантовану свободу поведінки, захищати інтереси людини, й це все далеко не завжди перебуває у згоді з домаганнями і прагненнями влади, схильної вирішувати життєві проблеми вольовим наказом й адміністративним розсудом» [2]. Вирішення цієї парадоксальної ситуації «<...> залежить від природи й характеру наявного в певному

суспільстві ладу, культури політичного режиму й особливо – від «величини» й обсягу її (влади) концентрації в державних установах та інститутах, які функціонують» [2].

Сьогодні все ще зустрічаються наукові дослідження, де ототожнюються поняття «легітимності» та «легальності», однак такий підхід у сучасній науці не можна назвати обґрунтованим. Навпаки, для стійкого розвитку держави та стресостійкості соціального порядку й політичного режиму, необхідно говорити про необхідність забезпечення паритету легітимності та легальності публічної влади. Синтезу законності панування та високого рівня довіри/підтримки громадян. Адже «легальність» є основою легітимності публічної влади. Одним з елементів забезпечення формули щодо «правової держави» є легальність влади. Саме легальність (або законність) влади закладає правовий порядок набуття, утримання та використання влади. Це проявляється у відповідності дій влади нормам права, доведенні через юридично визначенні процедури права на владу як соціальними інститутами, так й окремими політичними агентами.

У цьому разі йдеться про нормативні способи обґрунтування соціального та політичного порядку. Але це лише перший крок. У подальшому має включатись механізм легітимації, який передбачає вихід за межі юридичної інтерпретації легітимності.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Авдеев Д.А. Легитимность публичной власти в России. *Вестник Тюменского государственного университета. Социально-экономические и правовые исследования*. 2017. Том 3. № 3. С. 99–112.
2. Алексеев С.С. *Философия права*. Москва : НОРМА, 1998. 336 с.
3. Арапов Н.А. Идея поддержания доверия субъектов права государством и ее связь с конституционным правом России. *Правоведение*. 2014. № 2(313). С. 157–173.
4. Бахрах Д.Н. *Действие норм права во времени: теория, законодательство, судебная практика*. Москва, 2004. 224 с.
5. Вебер М. Вебер М. (2016) *Хозяйство и общество: очерки понимающей социологии* : в 4 т.; / пер. с нем ; сост., общ. ред. и предисл. Л.Г. Ионина ; Нац. исслед. ун-т «Высшая школа экономики». Москва : Изд. дом Высшей школы экономики. Т.1. Социология. 445 с.
6. Ильин А.И. *Общее учение о праве и государстве. О сущности правосознания собрание сочинений*. Конец 1930 г. – начало 1951 г. Цюрих. том 4. Москва : Русская книга. 1994. 414 с.
7. Ильин А.И. *Теория права и государства*. Москва, Издание 2-е, дополненное (под редакцией и с биографическим очерком В. А. Томсинова) Москва : «Зерцало», 2008. 550 с.
8. Исаев И.А. Легитимность и легальность в конституционном праве *История государства и права*. 2012. № 6. С. 2–6.

9. Лой А. Вступне слово. *Філософська думка*. 2009. № 5. С. 5–8

10. Попова И.М. Социологический поход к исследованию легитимности и легитимации. К постановке проблемы. *Социология: теория, методы, маркетинг*. 2000. № 3. С. 21–41.

11. Сетов Н.Р. Проблема легальности политической власти в творчестве К. Шмитта. *Проблемный анализ и государственно-управленческое проектирование*. 2012. Том 5. № 4. С. 131–137.

12. Шмитт К. *Государство: Право и политика* / пер. с нем. и вступ. ст. О.В. Кильдюшова; сост. В.В. Анашвили, О.В. Кильдюшов. Москва : Издательский дом «Территория будущего», 2013. 448 с.

13. Acar A. (2015) Between legality and legitimacy: the case of judicial review of constitutional amendments from a comparative law perspective, Florence: European University Institute, EUI PhD theses, Department of Law Retrieved from Cadmus, European University Institute Research Repository, URL: <http://hdl.handle.net/1814/34851>

14. Anthea R. (2008) Legality vs. Legitimacy: Can Uses of Force be Illegal but Justified? *Human Rights, Intervention, and the USE of Force*, P. Alston, E. Macdonald, eds., Oxford University Press, Available URL: <https://ssrn.com/abstract=1518290>.

15. Beetham D. (1991) Max Weber and the Legitimacy of the Modern State. *Analyse & Kritik*. Westdeutscher Verlag, Opladen. no.13, p. 34–45.

16. Choudhury N. (2014) Legality and legitimacy of public involvement in infrastructure planning: observations from hydropower projects in India. *Journal of Environmental Planning and Management*, № 57:2, P. 297–315, DOI: 10.1080/09640568.2012.743879.

17. Darden K. (2014). Ukraine's Crisis of Legitimacy. *Foreign Affairs*. March 3, URL: <https://www.foreignaffairs.com/articles/russia-fsu/2014-03-03/ukraines-crisis-legitimacy>.

18. Epstein A. D. (2002) The freedom of conscience and sociological perspectives on dilemmas of collective secular disobedience: The case of Israel. *Journal of Human Rights*, № 1(3), P. 305–320. DOI: 10.1080/14754830210156553.

19. Niland P. (2015) Define «legitimate». *Kyivpost* November 25. URL: <https://www.kyivpost.com/article/opinion/op-ed/define-legitimate-402807.html>.

REFERENCES:

1. Avdeev D. A. (2017) *Lehytymnost pablychnoi vlasty v Rossyy* [The legitimacy of public authority in Russia]. *Vestnyk Tiimenskoho hosudarstvennoho unyversyteta. Sotsyalno-ekonomycheskye y pravovye yssledovanyia*. Том 3. № 3.
2. Alekseev S.S. (1998) *Filosofiya prava* [Philosophy of Law]. M.: NORMA
3. Arapov N. A. (2014) *Ideya podderzhaniya doveriya subektov prava gosudarstvom i ee svyaz s konstitucionnym pravom Rossii* [The idea of maintaining the trust of subjects of law by the state and its connection with the constitutional law of Russia] *Pravovedenie*. № 2(313).
4. Bahrah D. N. (2004) *Dejstvie norm prava vo vremeni: teoriya, zakonodatelstvo, sudebnaya praktika*

[The validity of legal norms in time: theory, legislation, judicial practice]. М.

5. Veber M. (2016.) *Khoziaistvo y obshchestvo: ocherky ponymaiushchei sotsyolohyy*: [Economy and Society: An Outline of Interpretive Sociology] v 4 t.; [per. s nem.]; sost., obshch. red. y predysl. L. H. Yonyna; Nats. yssled. un-t «Vysshhaia shkola ekonomyky». М.: Yzd. dom Vysshhei shkoly ekonomyky, T. I. Sotsyolohyia.

6. Ilin A. I. (1994) *Obsheeuchenie o prave i gosudarstve. O sushnosti pravosoznaniya sobranie sochinenij. Konec 1930 g. – nachalo 1951 g.* [General doctrine of law and state. On the essence of legal awareness collected works. End of 1930 – beginning of 1951]. Сyurih. Tom 4. М.: Russkaya kniga.

7. Ilin A. I. (2008) *Teoriya prava i gosudarstva*. [Theory of Law and State] М.: «Zercalo».

8. Isaev I. A. (2012) Legitimnost i legalnost v konstitucionnom prave [Legitimacy and legality in constitutional law]. *Istoriya gosudarstva i prava*. № 6.

9. Loi A. (2009) Vstupne slovo [Entry word]. *Filosofska dumka*. № 5.

10. Popova I. M. (2000) Sociologicheskij pohod k issledovaniyu legitimnosti i legitimacii. K postanovke problemy. [Sociological approach to the study of legitimacy and legitimation. To the statement of the problem]. *Sociologiya: teoriya, metody, marketing*. № 3

11. Setov N. R. (2012) Problema legalnosti politicheskoy vlasti v tvorchestve K. Shmitta [The problem of the legality of political power in the work of C. Schmitt]. *Problemnyj analiz i gosudarstvenno-upravlencheskoe proektirovanie*. 2012. T. 5. № 4.

12. Shmytt K. (2013) *Hosudarstvo: Pravo y polytyka* [State: Law and Politics] [Tekst] / per. s nem. y vstup. st.

O. V. Kyldiushova; sost. V. V. Anashvyly, O. V. Kyldiushov. М.: Yzdatelskiy dom «Terrytoryia budushcheho».

13. Acar A. (2015) Between legality and legitimacy : the case of judicial review of constitutional amendments from a comparative law perspective, Florence: European University Institute, EUI PhD theses, Department of Law Retrieved from Cadmus, European University Institute Research Repository, URL: <http://hdl.handle.net/1814/34851>.

14. Anthea R. (2008) Legality vs. Legitimacy: Can Uses of Force be Illegal but Justified? Human Rights, Intervention, and the USE of Force, P. Alston, E. Macdonald, eds., Oxford University Press, URL: <https://ssrn.com/abstract=1518290>.

15. Beetham D. (1991) Max Weber and the Legitimacy of the Modern State. *Analyse & Kritik*. Westdeutscher Verlag, Opladen. no.13, P. 34–45

16. Choudhury N. (2014) Legality and legitimacy of public involvement in infrastructure planning: observations from hydropower projects in India. *Journal of Environmental Planning and Management*, no. 57(2), p. 297–315, DOI: 10.1080/09640568.2012.743879.

17. Darden K. (2014). Ukraine's Crisis of Legitimacy. *Foreign Affairs*. March 3, URL: <https://www.foreignaffairs.com/articles/russia-fsu/2014-03-03/ukraines-crisis-legitimacy>.

18. Epstein A. D. (2002) The freedom of conscience and sociological perspectives on dilemmas of collective secular disobedience: The case of Israel. *Journal of Human Rights*, no.1(3), P. 305–320, DOI: 10.1080/14754830210156553.

19. Niland P. (2015) Define «legitimate». *Kyivpost*, November 25, URL: <https://www.kyivpost.com/article/opinion/op-ed/define-legitimate-402807.html>.

Parity of legitimacy and legality: conceptual foundations of political and law discourse

Yakovleva Liliya Ivanivna

Candidate of Political Science,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Regional Policy
and Public Administration
Odessa Regional Institute
for Public Administration
of the National Academy
for Public Administration
under the President of Ukraine
Genuezka str., 22, Odessa, Ukraine

The article is devoted to the study of interdisciplinary approaches to ensuring the unity of legality and legitimacy of public power. The sustainable development of society and the state is possible only in conditions where the government is characterized by both legitimacy and trust of the citizens. The role of civil society, judiciary, international law and moral justification in the process of ensuring legality and legitimacy of public power is identified. It is unacceptable to identify these concepts; however, it is necessary to examine the conditions for ensuring their unity in the current political process. The phenomena of legality and legitimacy are deeply connected. The emphasis is placed on creating the conditions for the synthesis of political, moral and legal justifications for domination. This requires interdisciplinary research, the use of cognitive opportunities in political science, sociology, jurisprudence, etc. Domination in modern conditions is possible only on legal terms. The necessity of strengthening the legal substantiation of the phenomenon of legitimacy in post-communist countries and at the same time introducing effective mechanisms for preventing the politicization of legality is identified. Legitimacy means not only trust in individual political agents but, above all, trust in the social order and the legal norms that provide this order. There are differences in the interpretation of empirical and normative legitimacy in the Weberian tradition, which have found their continuation in the theory of legitimacy of public power and justification of legitimacy of social order. Particular attention is paid to the problem of correlation between the concepts of legality and legitimacy in the context of the formation of the rule of law, the interaction of law and power, legal consciousness and mutual trust between citizens and power. Emphasis is placed on the need to ensure the unity of legitimacy and legality of public power and synthesize legitimacy of domination and a high level of public trust / support. Stress resistance of the political regime is ensured by the synthesis of legitimacy and legality, when the legitimization of legality and legalization of legitimacy take place.

It is concluded that "legality" is the basis of legitimacy of public power, which is manifested in accordance of the actions of power to the norms of law, proven through legally defined procedures for the right to power by both social institutions and individual political agents.

Key words: legitimacy, legality, public power, civil society, judiciary, international law, constitution, morality, trust.